

**I LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE
IM. MIKOŁAJA KOPERNIKA W RADOMIU**

PRZEDMIOTOWE OCENIANIE

Z BIOLOGII

ZAKRES PODSTAWOWY, ZAKRES ROZSZERZONY

Spis treści

I.	Podstawa prawna	2
II.	Cele Przedmiotowego Oceniania	2
III.	Prawa i obowiązki Ucznia	3
	A. Prawa Ucznia.....	3
	B. Obowiązki Ucznia	3
IV.	Sprawdzanie i ocenianie osiągnięć edukacyjnych	4
	A. Zasady sprawdzania i oceniania prac pisemnych.....	4
	1. Pisemne prace klasowe	4
	2. Kartkówki	4
	3. Pisemne prace domowe	5
	4. Prace projekty	5
	B. Zasady oceniania wypowiedzi ustnych	5
	C. Ocenianie innych form jakości i efektów pracy Ucznia	7
	D. Wagi przypisywane poszczególnym formom aktywności	7
V.	Kryteria oceniania	10
	A. Celujący (6).....	10
	B. Bardzo dobry (5)	10
	C. Dobry (4).....	10
	D. Dostateczny (3)	10
	E. Dopuszczający (2).....	11
	F. Niedostateczny (1).....	11
VI.	Uwagi końcowe.....	11

I. Podstawa prawna

1. Ustawa o Systemie Oświaty z dnia 7 września 1991 r. (t.j. Dz.U.2016.1943 ze zmianami).
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 czerwca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz.U.2015.843 ze zmianami).
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. poz. 977 oraz z 2014 r. poz. 803).
4. Statut I Liceum Ogólnokształcącego im. Mikołaja Kopernika w Radomiu – Rozdział 9 – Ocenianie Wewnątrzszkolne.
5. Programy nauczania:
 - „Biologia” - zakres podstawowy i rozszerzony. Program nauczania biologii dla liceum ogólnokształcącego, liceum profilowanego i technikum. Kształcenie ogólne w zakresie podstawowym i rozszerzonym. Franciszek Dubert, Ryszard Kozik, Stanisław Krawczyk, Adam Kula, Maria Marko-Worłowska, Joanna Stawarz, Robert Stawarz, Władysław Zamachowski

II. Cele Przedmiotowego Oceniania

Przedmiotowe Ocenianie z przedmiotu biologii określa wymagania edukacyjne stanowiące podstawę do mierzenia efektów jakości pracy ucznia, oceniania jego postępów w nauce (przyrost wiedzy i umiejętności) oraz klasyfikowania i promowania uczniów.

Przedmiotowe ocenianie ma na celu:

1. systematyczne wspieranie rozwoju ucznia poprzez diagnozowanie jego osiągnięć w odniesieniu do wymagań edukacyjnych;
2. wypracowanie i przestrzeganie czytelnych reguł oraz skutecznego systemu współpracy pomiędzy nauczycielem, uczniem i Rodzicami;
3. motywowanie ucznia do dalszej pracy, pomoc w samodzielnym planowaniu własnego rozwoju;
4. kształtowanie świadomości ucznia w zakresie umiejętności dokonywania refleksji i samooceny własnej pracy;

5. dokonywanie ciągłej ewaluacji działań edukacyjnych i bieżące podawanie uczniom i Rodzicom informacji zwrotnej na temat efektów pracy ucznia;
6. wykorzystanie wyników osiągnięć pracy nauczyciela i uczniów do planowania i modyfikowania działań edukacyjnych nauczyciela.

III. Prawa i obowiązki Ucznia

A. Prawa Ucznia

1. Uczniowie znają zasady oceniania z przedmiotu biologii i zostają zapoznani z PO na początku roku szkolnego, a o ewentualnych zmianach są poinformowani natychmiast po ich wprowadzeniu.
2. Uczeń ma prawo zgłosić nieprzygotowanie do zajęć lekcyjnych jeden (przy jednej godzinie tygodniowo) lub dwa razy w semestrze (przy min. dwóch godzinach tygodniowo). Nieprzygotowanie zwalnia z odpowiedzi ustnej, obowiązku przedłożenia zeszytu lub pracy domowej oraz z pisania kartkówki. Zgłoszenie nieprzygotowania nie zwalnia z zapowiedzianych prac kontrolnych i sprawdzianów; W wyjątkowych sytuacjach (np. długa choroba, zdarzenie losowe, itp.) nauczyciel może (ale nie musi) uwzględnić dodatkowe „np.”.
3. Nauczyciel respektuje tak zwany „szczęśliwy numer”, który nie zwalnia z zapowiedzianych wcześniej sprawdzianów.
4. Oceny efektów pracy są jawne dla Ucznia.
5. Uczniowie mają prawo do zgłaszania nauczycielowi własnych uwag i zastrzeżeń dotyczących sposobu oceniania efektów ich pracy.

B. Obowiązki Ucznia

1. Posiadanie zeszytu przedmiotowego i systematyczne prowadzenie notatek.
2. Posiadanie podręcznika oraz karty pracy.
3. Posiadanie niezbędnych pomocy naukowych.
4. Aktywny udział w zajęciach lekcyjnych.
5. Systematyczne przygotowywanie się do zajęć lekcyjnych.
6. Rzetelne przygotowywanie prac domowych.

IV. Sprawdzanie i ocenianie osiągnięć edukacyjnych

A. Zasady sprawdzania i oceniania prac pisemnych

1. Pisemne prace klasowe

- Pisemne prace klasowe zapowiedziane są co najmniej tydzień wcześniej.
- Uczeń, który z pracy klasowej otrzymał ocenę niedostateczną ma prawo ją poprawić w terminie dwóch tygodni od otrzymania oceny niedostatecznej. Dokładny termin nauczyciel ustala z uczniem. W szczególnie uzasadnionych przypadkach nauczyciel może wyrazić zgodę na poprawienie także oceny pozytywnej;
- Jeśli podczas pisania pracy klasowej Uczeń korzysta z niedozwolonych pomocy, zakłóca spokój, otrzymuje ocenę niedostateczną i traci szansę poprawy tej oceny.
- Uczeń, który z ważnych, usprawiedliwionych powodów (choroba, pobyt w szpitalu, zdarzenie losowe; nieobecność uważamy za usprawiedliwioną, jeśli ucznia nie było w szkole cały dzień i ten dzień został usprawiedliwiony) nie pisał pracy klasowej, ma obowiązek to uczynić w terminie dwóch tygodni od daty powrotu do Szkoły. Dokładny termin Uczeń ustala z nauczycielem. Uczeń piszący pracę w drugim terminie nie ma już prawa poprawy oceny;
- Jeśli nieobecność ucznia na pracy klasowej była nieusprawiedliwiona, to Uczeń ma obowiązek to uczynić w terminie dwóch tygodni od pierwotnie wyznaczonej daty pracy klasowej. Dokładny termin sprawdzianu ustala nauczyciel. Uczeń nie ma prawa poprawy otrzymanej oceny;
- Jeśli Uczeń opuścił pracę klasową i nie zgłosił się w drugim terminie (jego nieobecność była nieusprawiedliwiona), to otrzymuje ocenę niedostateczną i nie ma prawa poprawy.

2. Kartkówki

- Kartkówki zapowiedziane i niezapowiedziane obejmują zagadnienia z co najwyżej trzech ostatnio omawianych tematów;
- Jeśli Uczeń opuścił kartkówkę, to powinien ją napisać na najbliższej lekcji.

Dla prac pisemnych z punktowanymi odpowiedziami obowiązują następujące kryteria procentowe:

Progi procentowe	Ocena
0% - 39%	niedostateczny
40% - 50%	dopuszczający
51% - 74%	dostateczny
75% - 90%	dobry
91% - 97%	bardzo dobry
98% - 100%	celujący

3. Pisemne prace domowe

– są obowiązkowe, zadawane z lekcji na lekcję, Uczeń wykonuje pracę w zeszycie przedmiotowym (mogą być one oceniane wg. kryteriów dla prac pisemnych), prace obejmujące większy zakres materiału, zadawane są z kilkudniowym wyprzedzeniem (dla wszystkich uczniów – na ocenę lub dla chętnych – na ocenę).

4. Prace projekty

- są to prace uczniów na podany temat do wykonania poza Szkołą. Na ocenę ma wpływ zgodność z tematem, samodzielność, kreatywność, umiejętność pracy z literaturą fachową, podane źródło.

B. Zasady oceniania wypowiedzi ustnych

Formy wypowiedzi ustnych:

- odpowiedź z materiału obejmującego w swym zakresie trzy ostatnio realizowane jednostki tematyczne;
- rozwiązanie zadania na lekcji ćwiczeniowej z bieżącego tematu. Uczeń, który popełnia rażące merytoryczne błędy otrzymuje ocenę niedostateczną;
- aktywność jest nagradzana "plusami". 5 plusów daje ocenę bardzo dobrą (przy min. 2 godz. lekcyjnych tygodniowo) lub 3 plusy – ocenę bardzo dobrą (przy 1 godz. lekcyjnej tygodniowo);

PRZEDMIOTOWE OCENIANIE Z BIOLOGII

- praca w grupach – na ocenę ma wpływ: umiejętność współpracy, podział ról, umiejętność komunikacji, tempo pracy, wkład własny;
- referat – zadawany jest z wyprzedzeniem tygodniowym, kryteria oceny odpowiadają ocenie wypowiedzi ustnych. Oceny bardzo dobrej nie może otrzymać Uczeń czytający referat. Ocenę o stopień podnosi przygotowanie pomocy dydaktycznych ułatwiających zrozumienie referatu;
- projektowanie i prezentacja uzgodnionej z nauczycielem tematu lub projektu. Na ocenę ma wpływ zgodność z tematem, kreatywność, umiejętność pracy z literaturą fachową sporządzanie wykazu źródeł, samodzielność.

Dla odpowiedzi ustnych obowiązują następujące kryteria:

Ocena	Opis
Niedostateczny	Otrzymuje ją Uczeń, który ma bardzo duże braki w zakresie podstawowej wiedzy. Nie rozumie prostych poleceń. Nawet przy pomocy nauczyciela nie potrafi odtworzyć fragmentarycznej wiedzy. Wykazuje brak systematyczności i chęci do nauki.
Dopuszczający	Uczeń ma duże braki w wiedzy. Przy biernej postawie na lekcjach wykazuje chęci do współpracy i odpowiednio motywowany potrafi przy pomocy nauczyciela wykonać proste polecenia.
Dostateczny	Wiedza Ucznia obejmuje podstawowe wiadomości i umiejętności. Przy pomocy Nauczyciela jest on w stanie zrozumieć najważniejsze zagadnienia. Nie potrafi łączyć zagadnień z zakresu biologii w logiczne ciągi i dokonywać ujęć problemowych. Podejmuje próby wykonywania zadań. Rzadko przejawia aktywność na lekcjach.
Dobry	Uczeń w zakresie wiedzy ma niewielkie braki. Inspirowany przez nauczyciela potrafi samodzielnie rozwiązywać zadania o pewnym stopniu trudności. Potrafi dostrzec zależności przyczynowo – skutkowe. Wykazuje się aktywnością na lekcjach.
Bardzo dobry	Uczeń w stopniu wyczerpującym opanował materiał podstawy programowej. Samodzielnie potrafi interpretować problemy i procesy przyrodnicze. Wykorzystuje różne źródła informacji oraz wiedzę z różnych dziedzin nauki. Chętnie podejmuje się prac dodatkowych.
Celujący	Uczeń w zakresie posiadanej wiedzy wykracza poza podstawę programową. Samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania. Posiada dodatkową wiedzę zaczerpniętą z różnych źródeł informacji różnych źródeł informacji .

C. Ocenianie innych form jakości i efektów pracy Ucznia

Formy aktywności podlegające ocenie:

- udział w wycieczkach edukacyjnych;
- udział w akcjach na rzecz środowiska;
- umiejętność przygotowania oraz przeprowadzenia prezentacji multimedialnych;
- praca własna (eksperymentowanie, poszukiwanie, przeprowadzanie i komentowanie własnych obserwacji);
- postawa, (rzetelność, sumienność, wytrwałość i systematyczność w zdobywaniu wiedzy;
- indywidualny przyrost wiedzy i umiejętności z uwzględnieniem zdolności i możliwości Ucznia.

Jeśli Uczniowie swoją postawą i zachowaniem uniemożliwiają prowadzenie lekcji, Nauczyciel ma prawo przerwać lekcję i zlecić uczniom samodzielne opracowanie tematu, a na lekcji bieżącej lub następnej sprawdzić wiadomości i je ocenić.

D. Wagi przypisywane poszczególnym formom aktywności

Poszczególnym formom aktywności przypisywane są następujące wagi:

Forma aktywności	Waga
Praca klasowa	3
Kartkówka	2
Odpowiedz ustna	2
Pisemna praca domowa (umiejętność korzystania z informacji pochodzących z różnych źródeł)	1
Aktywność na lekcji	1
Aktywność na zajęciach terenowych / wycieczkach edukacyjnych / udział w akcjach na rzecz ochrony środowiska	1
Zadania problemowe i praktyczne	2
Referat / prezentacja multimedialna (umiejętność korzystania z informacji pochodzących z różnych źródeł)	1

PRZEDMIOTOWE OCENIANIE Z BIOLOGII

Udział w olimpiadzie / konkursie	3
Projekt	2
Prezentacja, komentowanie i przeprowadzanie obserwacji, doświadczenia lub eksperymentu	2

• Średnia ważona:

Podstawą do wystawiania oceny śródrocznej i rocznej będzie średnia ważona (SW) otrzymanych ocen (O), którym przyporządkowano wagi (W), obliczona według wzoru:

$$SW = \frac{\sum O_i W_i}{\sum W_i}$$

• Przykład liczenia średniej ważonej:

Uczeń otrzymał następujące oceny:

- prace klasowe: 4+, 2, 2 (waga 3);
- odpowiedź ustna: 5 (waga 2);
- kartkówki: 4, 3 (waga 2);
- prace domowe: 4+, 5 (waga 1);
- aktywność: 5 (waga 1).

} Średnia arytmetyczna: 3,89

Obliczenia:

- sumy iloczynów ($\sum O_i W_i$):

- prace klasowe:	$(4,5+2+2) \cdot 3 = 25,50$	(waga 3)
- odpowiedź ustna:	$5 \cdot 2 = 10,00$	(waga 2)
- kartkówki:	$(4 + 3) \cdot 2 = 14,00$	(waga 2)
- praca domowa:	$(4,50 + 5) \cdot 1 = 9,50$	(waga 1)
- aktywność:	$5 \cdot 1 = 5,00$	(waga 1)

RAZEM $\sum O_i W_i = 64,00$

- sumy wag ($\sum W_i$):

- prace klasowe:	$3 \text{ (oceny)} \cdot 3 = 9$	(waga 3)
- odpowiedź ustna:	$1 \text{ (ocena)} \cdot 2 = 2$	(waga 2)
- kartkówki:	$2 \text{ (oceny)} \cdot 2 = 4$	(waga 2)
- praca domowa:	$2 \text{ (oceny)} \cdot 1 = 2$	(waga 1)
- aktywność:	$1 \text{ (ocena)} \cdot 1 = 1$	(waga 1)

PRZEDMIOTOWE OCENIANIE Z BIOLOGII

$$\text{RAZEM } \sum w_i = 18$$

- Średnia ważona SW:

$$SW = \frac{64,00}{18} = 3,55$$

Uczeń uzyskuje – ocenę dostateczną

Zależność oceny semestralnej i rocznej od średniej ważonej pokazuje tabela

Średnia ważona SW	Ocena semestralna / roczna
$sw < 1,90$	1
$1,90 \leq sw < 2,90$	2
$2,90 \leq sw < 3,75$	3
$3,75 \leq sw < 4,75$	4
$4,75 \leq sw < 5,50$	5
$sw \geq 5,50$	6

Uwaga: Przy liczeniu średniej ważonej do oceny z „+” dodaje się 0,5, a od oceny z „-” odejmuje się 0,25.

- Przy ustalaniu oceny rocznej brana jest pod uwagę średnia ważona ze wszystkich ocen bieżących z pierwszego i drugiego semestru.
- Uczeń może otrzymać ocenę pozytywną na koniec roku, jeśli z drugiego semestru uzyskał średnią ważoną, co najmniej 1,75.
- Uczniowi, który na pierwszy semestr otrzymał ocenę niedostateczną i go zaliczył, przyjmuje się średnią ważoną 1,75 za ten semestr.
- Ostateczną decyzję o ocenie śródrocznej i rocznej podejmuje nauczyciel kierując się wynikami uzyskanymi przez ucznia, całokształtem jego pracy w ciągu roku szkolnego, jego podejściem do przedmiotu oraz wywiązywaniem się z obowiązków na zajęciach.
- Uczeń, który na koniec pierwszego semestru uzyskał ocenę niedostateczną ma obowiązek zaliczyć materiał z I semestru w terminie i formie ustalonej z nauczycielem.

V. Kryteria oceniania

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny.

A. Celujący (6)

Ocenę celującą otrzymuje Uczeń, który:

1. spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą którego wiedza i umiejętności wykraczają poza podstawę programową;
2. samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania, posiada dodatkową wiedzę zaczerpniętą z różnych źródeł informacji i osiąga sukcesy w olimpiadach biologicznych na szczeblu okręgowym lub krajowym.

B. Bardzo dobry (5)

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje Uczeń, który:

1. w stopniu wyczerpującym opanował materiał podstawy programowej, samodzielnie potrafi interpretować problemy i procesy biologiczne;
2. wykorzystuje różne źródła informacji oraz wiedzę z różnych dziedzin nauki, chętnie podejmuje się prac dodatkowych.

C. Dobry (4)

Ocenę dobrą otrzymuje Uczeń, który :

1. w zakresie wiedzy ma niewielkie braki, inspirowany przez nauczyciela potrafi samodzielnie rozwiązywać zadania o pewnym stopniu trudności;
2. potrafi dostrzec zależności przyczynowo skutkowe, wykazuje się aktywnością na lekcjach.

D. Dostateczny (3)

Ocenę dostateczną otrzymuje Uczeń, który :

1. przy pomocy nauczyciela jest on w stanie zrozumieć najważniejsze zagadnienia, wiedza ucznia obejmuje podstawowe wiadomości i umiejętności;
2. nie potrafi łączyć zagadnień biologicznych w logiczne ciągi i dokonywać ujęć problemowych, podejmuje próby wykonania zadań. Rzadko przejawia aktywność na lekcjach.

E. Dopuszczający (2)

Ocenę dopuszczającą otrzymuje Uczeń, który:

1. ma duże braki w wiedzy;
2. przy biernej postawie na lekcjach wykazuje chęć do współpracy i odpowiednio motywowany potrafi przy pomocy nauczyciela wykonać proste polecenia.

F. Niedostateczny (1)

Ocenę niedostateczną otrzymuje Uczeń, który:

1. ma bardzo duże braki w zakresie podstawowej wiedzy, nie rozumie prostych poleceń;
2. nawet przy pomocy nauczyciela nie potrafi odtworzyć fragmentarycznej wiedzy, wykazuje brak systematyczności i chęci do nauki.

VI. Uwagi końcowe

Przedmiotowe ocenianie z biologii jest formą kontaktu z uczniem i podlega ewaluacji.

Autor dokumentu:

Katarzyna Rahman _____

Patrycja Stanik-Mosiołek _____

Małgorzata Rychlik _____